

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy1

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2025. január 18.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de csak akkor vonunk le miattuk
pontot, ha arra a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

A helyesírás értékelésénél A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány (Akadémiai Kiadó) 12. kiadása szerinti helyesírást kell elfogadni.

1. a) Rita 1 pont
László

A pont csak akkor adható meg, ha mind a két megoldás helyes, és a megfelelő pontsorra van írva. Egy helyes megoldásért nem jár pont. Ha egy pontsorra több szót is írt a vizsgázó, csak az első szót lehet figyelembe venni. Más megoldás csak a Nyelvtudományi Intézet által jóváhagyott keresztnévek listája alapján fogadható el.

2. a) Az alábbi szavak fogadhatók el, de csak akkor, ha mind a négy üres helyre különböző magánhangzó került: 1 pont

KAS, KÉS, KIS, KOS;
KÉT, KIT, KÖT, KÚT;
SÁR, SER, SÍR, SOR, SÖR;
TAR, TÁR, TÉR, TOR, TÖR, TŐR, TÚR, TŰR

Négy helyes, különböző magánhangzót tartalmazó szó beírása: 1 pont, minden más eset: 0 pont.

- b) rét – két – kés – kas *vagy* 1 pont
rét – rés – kés – kas

Más, olyan megoldás is elfogadható, amelyben minden lépés önállóan is használt (egynyelvű szótárral bizonyítható) magyar szó.

3. a) a) 3. d) 5. 3 pont
b) 1. e) 6.
c) 4. f) 7.

6 jó megoldás: 3 pont; 5 jó megoldás: 2 pont; 3–4 jó megoldás: 1 pont; 0–2 jó megoldás: 0 pont.

4. a) D 1 pont
b) E 1 pont
c) F 1 pont
d) A 1 pont

Pont csak akkor adható, ha a jó megoldás mellett nem szerepel rossz.

5. a) 2 1 pont
b) X 1 pont
c) O 1 pont
d) 1 1 pont
e) 1 1 pont
f) 2 1 pont

Minden helyes megoldás 1-1 pontot ér, ha nincs mellette más, helytelen betű vagy szám.

-
6.	a) vár	1 pont
	b) táncoljatok	1 pont
	c) azonban	1 pont
	d) névmás	1 pont
	e) határozószó	1 pont
	f) igenév	1 pont
	g) alany	1 pont
	h) állítmány	1 pont
	i) célhatározó	1 pont
	j) minőségjelző	1 pont

Minden helyes megoldás 1-1 pontot ér, ha egyértelműen jelölte, és csak azt az egyet jelölte a vizsgázó. Elfogadható az aláhúzástól különböző, de egyértelmű jelölés is (pl. bekarikázás).

7.	a) vész – MADÁR - ijesztő	1 pont
	b) sün – DISZNÓ – sajt	1 pont
	c) zuhany – RÓZSA – bimbó	1 pont

Csak a hibátlan sorért jár pont, fél pont nem adható. Csak akkor jár pont, ha nincs a pontozott vonalra más szó írva. Más megoldás csak akkor fogadható el, ha szakmailag ellenőrzött szótárral bizonyítható a szó létezése.

8.	a) a költőre / magára a költőre / Kányádi Sándorra / a lírai énré	1 pont
	<i>Más, hasonló értelmű válasz is elfogadható.</i>	
	b) allegória	1 pont
	<i>Akkor fogadható el, ha nem húzott alá más szót. Bekarikázás vagy más, egyértelmű jelölés is elfogadható.</i>	
	c) A, B, E	1 pont

Ha a fent jelölt 3 mondathoz tett X-et, akkor 1 pont. Bármilyen más megoldás 0 pont. Elfogadható, ha más, egyértelmű jelölés jelzi a helyes megoldást (pl. bekarikázás, satírozás).

9.	a) Vizuális, mert látható / a füst jó időben messzire ellátszik.	1 pont
	Nyelv, mert a füst szabályozásával különböző üzenetek is átadhatóak.	

A helyes megoldás 1 pontot ér.

Más, a fentihez hasonló tartalmú megoldás is elfogadható. Fontos, hogy a kifejezés mindkét szavára utalás történjen a megoldásban.

b)	A – Minden rendben van!	3 pont
	B – Ellenséges támadás várható. / Támad az ellenség! / Jön az ellenség!	
	C – Megválasztották az új pápát. / Megvan az új pápa. / A pápaválasztás sikeres volt.	

Minden helyes és konkrét üzenet 1 pontot ér.

A megadottaktól eltérő, de tartalmilag helyes válasz is elfogadható.

c)	A – H	3 pont
	B – H	
	C – I	

A helyes válaszok 1-1 pontot érnek.

- d) Igen, mert aki messziről meglátja, annak azt üzeni, hogy ég az erdő. 1 pont
Nem, mert nem szándékos, ember által küldött üzenetről van szó.
- Igenlő és nemleges válasz is elfogadható, ha helyes a hozzá tartozó indoklás.
1 pont csak akkor adható, ha kiderül a vizsgázó álláspontja (igen/nem), és megfelelően indokolja válaszát.*
10. a) **Tartalom** 3 pont
3 pont, ha
- a szöveg gondolatgazdag;
 - a fogalmazás megfelel a megadott témának;
 - a felvételiző saját álláspontját is megfogalmazza;
 - mindkét állítás mellett szerepel 2-2 érv;
 - a szöveg eléri a megadott terjedelmet (legalább 10 mondat).
- 2 pont**, ha
- a fogalmazás megfelel a megadott témának; a szöveg ötletes, de:
 - van olyan gondolata, amely nem illeszkedik a gondolatsorhoz;
 - 2-2 érvnél kevesebb (2 és 1) érvet fogalmaz meg;
 - nem fogalmaz meg saját véleményt;
 - a terjedelem 8-9 mondat.
- 1 pont**, ha
- a szöveg megfelel a témának, de kidolgozatlan;
 - csak 1-1 érve van az állítások mellett (függetlenül attól, hogy megfogalmaz-e saját véleményt).
 - a terjedelem 5-6 mondat.
- 0 pont**, ha
- a szöveg tartalmatlan, semmitmondó;
 - mindössze egyetlen érvet fogalmaz meg a vizsgázó (vagy egyet sem);
 - a fogalmazás nem felel meg a megadott témának;
 - a terjedelem nem éri el az 5 mondatot.
- A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.
- b) **A szöveg szerkezete** 3 pont
3 pont, ha
- a szöveg kerek, egész, lezárt;
 - formailag tagolt;
 - logikusan, arányosan szerkesztett;
 - a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 2 pont**, ha a fenti szempontok közül **egy nem érvényesül maradéktalanul**, például hiányzik vagy szervesen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés, de eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 1 pont**, ha az első pontban megadottak közül **kettő nem teljesül**, de a terjedelem eléri a 4 mondatot.
- 0 pont**, ha a fogalmazás nem éri el a 4 mondatot, vagy ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondatthalmaz.
- c) **Stílusa, szóhasználata** 1 pont
1 pont, ha
- megfelel a témának, a köznyelvi normának;
 - gazdag szókincsű;
 - nyelvhelyességi szempontból kifogástalan;
 - eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 0 pont**, ha a fogalmazás nem felel meg az 1 pont kritériumainak.

d) **Helyesírás**

2 pont

2 pont, ha

- ha a szövegben **legfeljebb egy hiba** valósul meg az alábbiak közül:
 - elválasztáskor **vagy**
 - magánhangzó időtartamának jelölésekor **vagy**
 - kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest–bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os) **vagy**
 - betűtévesztés vagy felcserélés, betűkihagyás, szótagkihagyás terén **vagy**
 - az egybeírás-különírás terén, kivéve az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írását **vagy**
 - legfeljebb 2 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit),
- a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

1 pont, ha

- a szövegben legfeljebb **2 hiba** fordul elő **a fent felsorolt hibatípusok közül vagy**
- **egy súlyos hiba** az **alábbi** hibatípusokból, **de más hibája nincs:**
 - igekötős igék helytelen írásmódja
 - névutós névszó egybeírása
 - j-ly tévesztése
 - tagadószók egybeírása másik szóval
 - mássalhangzó hosszúságának tévesztése
 - tulajdonnév kis kezdőbetűs alakja
 - melléknevek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknevek (pl. francia, balatoni, vendéglátóipari, adys) hibás alakja
 - mássalhangzó kapcsolódásának hibás jelölése (teljes és részleges hasonulás, összeolvadás, rövidülés, nyúlás, kiesés)
 - mondatkezdő nagybetű tévesztése
 - felszólító módú igealakok hibái **vagy**
- 3–5 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit)
- A pont csak akkor adható meg, ha a fenti hibák mellett a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha

- ha a szöveg nem felel meg az 1, illetve 2 pontos kritériumrendszernek **vagy**
- a szöveg nem éri el a 4 mondatot.

e) **Külalak, íráskép**

1 pont

1 pont, ha

a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználát egyértelmű, a tanuló nem használja a kereten túli („margón kívüli”) területet, és a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha

az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználát, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre, vagy ha a szöveg terjedelme nem éri el a 4 mondatot.

a)–e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.

A feladatok bázisszövegei az eredeti forrásszövegek módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével), de az eredeti szövegek integritásának megtartása mellett jöttek létre.

Források:

8. feladat:

Kányádi Sándor: Harangfölrirat

A vers szövege: <https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/KANYADI/kanyadi00001a/kanyadi00271/kanyadi00271.html>. (Utolsó letöltés: 2024.09.09.)

9. feladat:

Forrás: <https://mimicsoda.hu/cikk.php?id=1522> (Utolsó letöltés: 2024.08.08.)

A felhasznált képek forrásai a feladatok sorrendjében:

b)

<https://gallery.coloringcrew.com/tales-and-legends/indians-and-cowboys/smoke-signals-colored-by-the-god-of-freedom-3978.html>

<https://sites.bu.edu/cmcs/2017/11/16/from-radio-to-twitter-easier-for-social-movement/>

<https://www.disegnidacolorareonline.com/disegni-colorati/religione/fumata-bianca-conclave-papa-colorato>

d)

<https://hirtv.hu/hirtvkulfold/villamgyorsan-terjedo-erdotuz-pusztit-kanadaban-2585048>